

Siivoustyöohjaaja Raimo Timonen on saanut tiiminsä luotsattua miltei kokonaan opintojen pariin.

Sipoon laitoshuoltajat ammattilaisiksi

◆ Pätevyysluotsi **Raimo Timonen** on saanut miltei kaikki yksikkönsä laitoshuoltajat opiskelemaan ammattilaisiksi, vaikka työporukan kaksikielisyys ja porrastetut työajat tuovat vaivannäköä.

Moni on meinannut jättää opinnot sikseen, mutta jälkepäin kaikki ovat olleet tyytyväisiä.

Opintielle yllyttäviä Timosella riittää, sillä hänellä on luotsattavanaan koko Sipoon kunnan henkilöstö. Timonen arvioi, että hieman yli tuhannesta työntekijästä valtaosalla on tutkinto.

– Varmasti löytyy jonkin verran niitä, joilla sitä ei ole. Paraikaa kunnassa harkitaan osaamiskartoituksen laatimista.

Sipoon kunta on Timosen mukaan suhtautunut myönteisesti koulutukseen, sillä se on hyvä keino värvätä henkilöstöä.

– Nosteen myötä on katsottu ehkä tiheimmällä seulalla, kellä ei ole tutkintoa. Myös työnantajan kanssa on tehty enemmän yhteistyötä, mies summaa.

Kunnan kanssa on sovittu, että koulutusaika on työaika eivätkä loma- tai muut edut hupene Nosteen takia. Kunta korvaa myös matkakulut, mutta opintotehtävät pitää hoitaa omalla ajalla.

Vaikeudet voitetaan

Timonen työskentelee kunnan terveysasemalla siivoustyöohjaajana. Tiimiläisiä on kymmenen, puolet suomen- ja puolet ruotsinkielisiä. Kahden työntekijää vaille kaikki ovat olleet tai ovat Noste-koulutuksessa.

– Viimeisin työntekijä tuli lokakuussa. Hän haluaa koulututtua omalla äidinkiellään, suomeksi. Tammikuun ryhmää opetetaan ruotsiksi.

Yksi ruotsinkielisistä laitoshuoltajista opiskeli ammattitutkinnon suomeksi. Hän tarvitsi Timosen mukaan muita enemmän tukea ja apua, mutta pärjäsi.

Vaikeampaa oli joukon koulukammoisella. Ikävät muistot ja oppimisvaikeudet lisäsivät jännitystä.

– Kirjoittaminen oli hänelle niin vaikeaa, että hän sai kertoa vastaukset. Hän oli tosi tyytyväinen saadessaan tutkinnon läpi, Timonen kertoo.

Väsytys voi iskeä

Moni on valittanut Timoselle, ettei jaksanut viedä opintojaan loppuun.

– Jossain vaiheessa tuntuu, ettei tästä mitään tule. Vääjäämättä kaikki ovat olleet tyytyväisiä, kun tutkinto on takanapäin. Sitten tulee kommentteja, että kyllä kannatti.

Timosen laskujen mukaan keskeyttäneitä ei vielä ole, tosin yhden opinnot viipyvät.

Laitoshuoltajana ei Timosen mielestä enää pärjää ilman kunnan koulutusta.

– Koko ajan tulee uutta: uusia menetelmiä, välineitä, koneita, aineita ja pintamateriaaleja. Jos laitoshuoltajalla ei ole koulutusta, hän on aika heikoilla.

Timonen myöntää, että suoraan perus- tai kansakoulutusta työhön tullee oppimiskynnyksen voi olla korkea. Silloin ei auta kuin muistuttaa, että suoritettu tutkinto on valttikortti

työmarkkinoilla. Sekin helpottaa, kun saa kuulla, ettei nykyajan oppiminen ole taululta kopiointia ja kuuntelua.

Työkokemusta tarvitaan.

– Kyllä koulunpenkillä on varmas-ti vaikeaa, jos ei tunne perusasioita, esimerkiksi ph-työkalua. Välineet, aineet, koneet ja materiaalit on hyvä hallita jollakin tasolla, kun lähtee tekemään ammattitutkintoa.

Sitkeys palkitaan

Sipoossa Noste-hanke sai hyvän alun. Itä-Uudenmaan aikuisopintotoimiston oppimiskeskus Edupoli muistutti hankkeen alkamisesta, ja ensimmäiseen kunnan palkollisille pidettyyn tilaisuuteen tuli runsaasti väkeä.

– Se pisti monen miettimään, että tässä olisi mahdollisuus hankkia muodollinen pätevyys, tilaisuuden järjestelyihin osallistunut Timonen muistelee.

JHL:n paikallisyhdistys on vuoden alusta antanut oman panoksensa Nosteeseen. Timonen hakee hyllystä yhdistyksen pöytäkirjat, joiden mukaan yhdistys tukee 30 euron stipendillä työn ohessa ammatin hankintaa.

Timonen kiinnostui muita ohjattessaan itsekin opiskelemaan. Siivoustyöohjaajan erikoisammattitutkinto on enää näyttöä vailla. Lisäksi hän on mukana työpaikkaohjaajakoulutuksessa.

– Kieltämättä aika on välillä kortilla, mutta opiskelu ja muiden luotsaaminen on antanut niin paljon, että suosittelen muillekin.

BIRGITTA SUORSA

KIINNOSTAAKO ammatillinen tutkinto, osatutkinto tai tietokoneen ajokortti?

◆ Noste-ohjelma on vuosille 2003–2007 ajoittuva aikuisten koulutustason kohottamisohjelma. Ohjelman tavoitteena on tukea vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien aikuisten osaamisen kehittämistä ja ammatillisten tutkintojen suorittamista.

Noste on tarkoitettu

- pääosin työelämässä mukana oleville eli työntekijöille ja yrittäjille
- työttömille tietyn ehdoin (ehdot selviksi työvoimatoistosta ja paikallisesta Noste-hankkeesta)
- 30 – 59 -vuotiaille, joilta puuttuu perus- tai kansakoulun jälkeinen tutkinto
- 25 – 59-vuotiaille, joilta on jäänyt perus- tai kansakoulu kesken

Voit opiskella

- ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon kokonaan tai tutkinnon osan
- keskenjääneet peruskoulu- tai lukiopinnot
- tietokoneen ajokorttitutkintoja

Mitä maksaa?

- opiskelu on ilmaista sekä opiskelijalle että työnantajalle
- ammatillisen tutkinnon suoritusmaksu on 50,50 euroa
- yleiset aikuisopintotuen muodot koskevat myös Noste-opiskelijoita

Lisätietoa Nosteesta
www.noste-ohjelma.fi

Osaava pärjää

◆ Osaava pärjää -hankkeella SAK jäsenliittoineen tukee Nosteen toteutumista. Nosteen tarjoamista mahdollisuuksista tiedotetaan työpaikoille ja ammattiyhdistyksille. SAK on tuottanut myös materiaalia Nosteesta, aikuisopiskelusta ja aikuisten näyttötutkinnoista.

Osaava pärjää -hankkeessa on koulutettu lähes 600 pätevyysluotsia, jotka tiedottavat Nosteesta ja kannustavat työntekijöitä ammattaitonsa kehittämiseen Noste-koulutuksella.

Lisätietoja Osaava pärjää -hankkeesta saa osoitteesta www.sak.fi sekä SAK:n koulutuslinjalta (vaihe 020 774 000), josta voi myös tilata aineistoa.

Sirpa Karhusta oppisopimuksella ammattilainen

♦ Turenkilainen **Sirpa Karhu** opiskelee Noste-ohjelmassa oppisopimuksella varastologistiikkaa. Oppisopimuksen hän teki työnantajansa Ruuikin kanssa viime vuonna.

Aiemminkin paljon muun muassa kansalaisopistossa opiskellut Karhu innostui varastotutkinnon suorittamisesta, kun hän seurasi nuoren Hyvinkään-Riihimäen aikuiskoulutuskeskuksen opiskelijan harjoitustyötä Ruukilla Hämeenlinnassa.

– Sieltä se kipinä tuli. Kun harjoittelijan opettaja kävi Ruukilla, keskustelin hänen kanssaan ja sain esitteitä, Karhu kertoo. Niissä kerrottiin myös Nosteesta.

Karhu meni puhumaan opiskeluhaluistaan Ruuikin henkilöstön kehittämissasiantuntijana **Pirkko Lehtosen** kanssa.

– Hän neuvoi ja opasti eteenpäin. Seimme yhdessä paperit ja anomukset Ruukille.

Työnantaja lupasi Karhulle 15 palkallista opiskelupäivää lähiopetukseen ja täyden palkan oppisopimuskoulutuksen ajalta.

Opintielle 16 vuoden jälkeen

Karhu ehti työskennellä Ruuikin varastossa 16 vuotta ennen opintojen aloittamista. Kaikkiaan hän on ollut yhtyiössä töissä 23 vuotta.

Karhun mielestä oppisopimuskoulutus on hyvä tapa opiskella työn ohessa.

– Ruukilla kannustetaan ihmisiä opiskelemaan. Olisi pitänyt lähteä jo paljon aikaisemmin.

Opintojensa alussa Karhu kertoo pohituneensa, pärjääkö hän ja miten oppinnot pitäisi jaksottaa, että jaksaa.

– Kyllä se pisti vähän miettimään, kun tässä iässä lähtee opiskelemaan. Alussa jouduin olemaan kotonakin aika paljon koneen äärellä ja kaivamaan asioita. Nyt tuntuu jo siltä, että

kyllä minä tämän läpäisen. Tässä on oppinut opiskelemaan.

Lisäoppiin tuli hinku

Suurempia ongelmia Karhulla ei ole opinnoissaan ollut.

– Kyllähän tässä aina välillä vähän mutkien kautta mennään, mutta samalla olen oppinut etsimään tietoa.

Karhu ei ole tyytynyt pelkään Noste-opiskeluun, hän on innostunut opiskelemaan myös tietotekniikkaa.

– Kävin juuri Word-kurssin. Suoritin sen jo 15 vuotta sitten, mutta asiat olivat unohtuneet. Seuraavaksi menen PowerPoint -kurssille.

Opintonsa Karhu aloitti viime syyskuussa. Edessä on näyttötutkinto ja todistuksen pitäisi olla kadessä joulukuussa.

Karhu on valmis suosittelemaan Noste-opintoja muillekin työssä oleville.

– Itseään kannattaa aina kehittää.

15 000 päivää koulutusta

Karhun työnantaja Ruukki tarjoaa opiskelumahdollisuudet kaikille hakukalle työntekijöilleen.

– Jos ihmiset haluavat koulutusta, emme me hanttiin laita, varaston esimies **Harri Painilainen** kertoo.

Oppisopimuskoulutettavia Ruukissa on ollut vähän. Henkilöstön kehittämissasiantuntijana Pirkko Lehtosen mukaan useammin opiskellaan työn ohessa ammattikorkeakoulussa.

Painilainen kertoo yhden varastomiehistä valmistuneen juuri viime vuonna insinööriksi.

Ruukki on itsekin aktiivinen kouluttaja. Lehtosen mukaan yhtiö järjesti esimerkiksi viime vuonna 15 000 opiskelijapäivää sisäistä koulutusta.

– Koulutusta on tarjolla jatkuvasti. Jos joku innostuu, hänelle löytyy varmasti sopiva opinpaikka. Ja jos jo-

PIRKA SIPOLA

Sirpa Karhu opiskelee oppisopimuskoulutuksessa pitkäaikaisen työnantajansa Ruuikin varastolla. Taustalla varaston esimies Harri Painilainen.

takin erikoista koulutusta ei ole valmiiksi tarjolla, voimme aina ryhtyä keskustelemaan sen järjestämisestä.

Kaikki hyötyvät osaamisesta

Harri Painilaisen mielestä firmalle on ilman muuta hyötyä siitä, että työntekijät opiskelevat.

– Kyllähän siinä osaaminen lisääntyy. Meillä varastossa tosin kaikki ovat pitkäaikaisia työntekijöitä ja osaavat ainakin rutiinikommat.

Oppisopimusopiskelijalleen Sirpa Karhulle Painilainen povaa Ruukilta jopa esimestehtäviä tulevaisuudessa.

– En tiedä, mitä hän aikoo opiskelullaan tehdä. Minä jään kuitenkin muutamaa vuoden kuluksena eläkkeelle ja minusta on ihan mahdollista, että Sirpasta voisi tulla seuraajani varaston esimiehenä.

MIKA PELTONEN

Pirkko Lehtosen mukaan Ruukki on innokas henkilöstön kouluttaja.

Oppisopimus istuu hyvin Nosteeseen

♦ Hyvinkään-Riihimäen aikuiskoulutuskeskuksen koulutuspäällikkö **Arto Lehtola** pitää oppisopimusta hyvänä koulutusväylänä. Se sopii paitsi yritysten rekrytointikoulutukseen myös työelämässä olevien ammattitaidon lisäämiseen ja laajentamiseen.

Usein koulutus jää kiinni rahoituksesta, mutta nosteesta tätä ongelmaa ei ole. Jos tulee hankkeeseen kelpaava henkilö, hänelle löytyy rahoitus. Siksi Noste on tässä erittäin tärkeä asia.

Lehtola valittelee kuitenkin, että Noste ei ole tarpeeksi tunnettu.

– Työntekijät enempi kuin työnantajatkaan eivät tunne hanketta niin hyvin, että osaisivat hyödyntää sitä kunolla.

Koulumuistot jarruttavat

Nosteeseen ei ole saatu aivan niin paljon opiskelijoita kuin alun perin tavoiteltiin.

– Noste-opiskelijathan ovat yleensä vähän iäkkäämpiä. Monilla sen ikäisillä

on mielessään kokemuksia kansakoulujoukoilta, jolloin opiskelu oli aika tiukkaa. Opettaja vain luetteli asioita. Se saattaa vähentää opiskelun motivaatiota, vastuukouluttaja **Päivi Linstedt** arvelee.

– Ihmiset ei aina osaa ajatella, että aikuisten kouluttaminen on ihan erilaista. Siinä kouluttaja on oikeastaan ohjaaja, joka panee ajattelemaan.

Arto Lehtola muistuttaa, että jo työelämässä olleen aikuisopiskelijan ei tarvitse aloittaa opintoja ihan alusta.

Noste-kouluttaja katsoo kokonaisuuden, kun opiskelijalle suunnitellaan henkilökohtaista ohjelmaa. Aikaisempi koulutusohjaaja ja kokemus otetaan huomioon. Sen jälkeen pohditaan, mitä vielä pitää opiskella tutkinnon saavuttamiseksi.

Lehtolan mukaan kaikkien ilman tutkintoa olevien kannattaa opiskella.

– Ihmisiltä menee harva se päivä työpaikkoja alta. Nosteeseen avulla voi hankkia tutkinnon, josta on ihan varmasti hyötyä, kun joutuu etsimään uutta työpaikkaa.

Kiinteistönhuolto kiinnostaa

♦ Ammatillisessa aikuiskoulutuskeskuksessa Amiedussa Helsingin Pitäjänmäessä on opiskellut tähän mennessä 413 Noste-opiskelijaa. Heistä useampi kuin joka viides, kaikkiaan 89, on opiskellut kiinteistönhoitoala.

Timo Pietarinen opiskelee parhaillaan kiinteistöhoitajaksi. Aiemmin hän on tehnyt talonmiehen ja kiinteistöhoitajan töitä ilman tutkintoa.

Opiskelukärpänen puraisi Pietarista. Hän luki lehdestä Noste-koulutuksesta ja päätti hakea.

Opiskelu on ollut rankempaa kuin Pietarinen ennalta luuli.

– Aika vaikeaa on ollut, että on pystynyt sisäistämään kaiken tullevan tiedon. Muun opiskelun lisäksi pitää tehdä tehtäviä kotona. Päivät ovat aika rankkoja, mutta uskon, että pärjään ja opiskelu kannattaa.

Pietarinen työskentelee opiskelunsa aikana edelleen vanhan työnantajansa, munkkivuorelaisen taloyhtiön kiinteistöhoitajana.

– Taloyhtiö suhtautui myönteisesti siihen, että lähdin opiskelemaan. Sain tähän täydet vapaudet.

Pietarisen mukaan opinnot ovat vastanneet hyvin hänen odotuksiaan.

– Itse asiassa täältä on saanut paljon enemmän kuin osasin odottaa. Tosin luulin aluksi, että riittää, kun istuu ja tekee vaan, mutta ei tämä ihan niin menekään.

Varsinaisia ongelmia Pietarisella ei ole ollut, vaikka välillä rankkaa onkin.

– Kunhan osaa jakaa ajan oikein ja vähän pitää viitsiäkin.

Pietarisen pitäisi valmistua vuoden kuluksena keuhalla.

– Ensimmäinen näyttötutkinto on nyt toukokuussa, seuraava ensi syksynä ja viimeiset keuhalla.

Ei mitään tutkintoa

Myös turkulainen **Mika Fält** opiskelee kiinteistöhoitajan ammattitutkintoa varten.

– Lähdin opiskelemaan, koska minulla ei ollut minkään valtakunnan tutkintoa. Tästä tulee nyt ainakin yksi.

Fält on ollut ”tavalla tai toisella” kiinteistöalalla vuodesta 1986 lähtien.

– Aloitin aikoinani pienessä kiinteistöhuollossa, jossa tein lähinnä koneellisia töitä. Välissä tein mon-

ta vuotta remonttityömiä ja sen jälkeen taas normaalia kiinteistöhuoltoälyä, Lassila-Tikanojalla työskentelevä Fält kertoo.

Fält päätti lähteä Noste-opiskelijaksi, kun työnantaja sitä ehdotti.

– Tartuin siihen heti, koska opiskelupaikkakin oli jo valmiiksi olemassa.

Fält on ollut tyytyväinen koulutukseensa.

– Jatkossa tietää asioista enemmän. Tähän asti kaiken, mitä olen oppinut, olen oppinut työn kautta. Opintojen jälkeen tiedän, miten asioiden kuuluu oikeasti mennä.

Fältin mukaan opiskelu on tuntunut kivalta. Vain ne aamut, kun pitää lähtä Turusta Helsinkiin ja herätä ennen kukanlaulua, tuntuvat kovilta.

Fält toimii myös palveluohjaajana muille opiskelijoille ja tekee jonkin verran kiinteistöhuollon töitä opintojensa ohessa.

Hän on jo tehnyt ensimmäiset näyttötutkintonsa.

– Joulukuun 14. päivänä pitäisi olla valmis. Mutta katsotaan nyt, kuinka käy.

Kilpailu edellyttää tutkintoa

– Olen sellainen opastava enkeli. Kerron Mikalle, mitä koulutus on, mistä löytyy tietoa ja miten asiat toimivat, kertoo Mika Fältin palveluohjaajana toimiva **Tom Seipell**.

– Mika tosin on niin ammattitaitoinen kaveri, että opetuksen kannalta meidän roolimme voisivat olla toisinkin päin.

Seipell itse tuli kiinteistöhuoltoalalle kokonaan toiselta alalta. Hän oli tyytyväinen päästessään opiskelemaan uutta hommaa.

– Opiskelu on raskasta, mutta jos annetaan mahdollisuus, siihen kannattaa tarttua.

Seipellin mukaan kilpailu kiinteistöhuoltoalalla on tänä päivänä niin kovaa, että esimerkiksi yritysten tarjouskilpailuissa kysytään yleensä aina, kuinka moni palveluja tarjoavan yrityksen työntekijöistä on suorittanut

PEKKA SIPOLA

– Koulutus on antanut paljon enemmän kuin osasin odottaa, kiinteistöhoitajaksi opiskeleva **Timo Pietarinen** sanoo.

ammattillisen tutkinnon.

Myös työ kiinteistöhuollossa on muuttunut.

– Enää ei riitä, että on joskus ollut talkkarina.

Ihmisiltä vaaditaan koko ajan enemmän ja enemmän. Ja kun palvelualalla ollaan, on osattava olla myös palveluhenkinen, Seipell muistuttaa.

MIKA PELTONEN

Opiskelijat innostavat toinen toisiaan

♦ Amiedun kouluttaja **Matti Sjöholm** kertoo, että noste-opiskelijoissa taso vaihtelee keskimääräistä enemmän, mutta opiskelijat ovat aktiivisempia ja kiinnostuneempia kuin työvoimakouluttavat.

– Jos ihmisellä on jäänyt nuorempana oppinnot kesken, vanhempana opiskelu taas kiinnostaa. Moni on meillä huomannut, ettei opiskelu vaikeaa ollutkaan.

Sjöholmin mukaan osa voi aluksi suhtautua nihkeästi, mutta kun huomaa saavansa paljon irti, saattaa seuravalla kerralla tulla kavereitakin mukana.

– Meillä aikuisopiskelijat innostavat toinen toisiansa. Ihmiset ovat pääosin tyytyväisiä siihen, että koulutuksessa on koko ajan rinnakkain teoriaa ja käytäntöä. Täällähän opiskellaan sitä samaa, mitä ihmiset tekevät työnsäkin ja täältä saa lisää ammattitaitoa.

Sjöholm kehuu Noste-ohjelmaa hyväksi tavaksi nostaa koulutustasoaan.

Uusia taitoja irtisanotuille

♦ Leafin makeistehtaan lopettaminen Turussa jättää työttömäksi yli 400 ihmistä. Heidän joukossaan **Leena Roosin** ja **Marjatta Kinnan**.

Molemmat suorittavat tietokoneen ajokorttia ja käyttävät Noste-kurssiin muutosturvan koulutuspäiviä.

Elintarvikealan työpaikat ovat naisten mukaan Turussa kortilla. Muun muassa Hartwall, LSO ja Jalostaja ovat poistuneet, kohta menevät HK ja Leaf.

Palkanlaskijana Roos voisi kenties saada työtä, mutta toiselta sopimus-alalta. Uusien pykälien ja lakimuu-

tosten oppiminen ei tällä haavaa houkuta. Hän tuli silloiselle Hellakselle alta parikymppisenä lähetiksi ja siirtyi muutaman vuoden kuluttua palkanlaskentaan. 37 vuotta ehtii tulla täyteen ennen huhtikuun lopun irtisanomista.

– Kun vuosi sitten uutinen lopettamisesta tuli, silloin löi tyhjää. Ajatuksien on jo totuttu, mutta saa nähdä, miten kotona oloon sopeutuu, Roos sanoo.

Kinnanen voi meidän suklaantuoksuista portaakkoa alas kohti laboratorion. Hän työskentelee siellä puo-

li päivää aistinvaraisena laadunvalvojana, puolet ajasta vie vaatevaraston hoito.

– Lähdin töihin suoraan koulusta. Ehdin olla hetken kaupassa ja toista vuotta Jalostajalla. Tulin piippukoneelle ja tein lakritsiippiuja 12,5 vuotta, hän kertoo.

Kokemusta on, koulutusta ei

Kotimainen Hellas on muuttunut ylikansalliseksi Leafiksi. Kinnanen 33 työvuoteen mahtuu monta työtehtävää linjalla ja ruokalassa.

– Osaan valmistaa ruokaa ja karkkia, ja jälkimmäisiä maistella, hän naurahtaa työpisteensä äärellä ja ryhtyy tutkimaan, onko suklaapatukka sellaista kuin pitäisi.

Kinnanen ja Roos ovat saaneet tehtäällä opastuksen kulloiseenkin tehtäväänsä, mutta ammattitutkintoa ei ole kummallakaan. He epäilevät, ettei heidän ikäisilleen kansakoulun suorittaneille helposti uusia töitä löydy.

– En kauheasti ronklaa työtehtäviä, mutta jos järkevästi ajattelee, ei tämän ikäisiä uuteen ammattiin kan-

ROBERT SEGER

Leafiltä irtisanotut Leena Roos ja Marjatta Kinnan.

nata kouluttaa, Kinnanen toteaa.

Tekeillä on kuitenkin tietokoneen ajokortti. Roos aloitti Noste-oppinnot joulukuussa, Kinnanen tammikuussa. Todistukset pitäisi saada 20. kesäkuuta.

Taitoja olisi tarvittu

Roos harmittelee, että koulutuksesta olisi ollut hyötyä palkanlaskennassa, vaikka laskenta tehdäänkin valmiilla ohjelmalla.

– Nyt on oppinut käyttämään tietokonetta ja tietää, mitä kaikkea sillä

voi tehdä. Mä olen ruvennu tykkämään siitä, hän hymähtää.

Kinnanen pohtii, miten voisi pitää vastahankittuja taitoja tallessa. Moni leafilaisista on päässyt harjoittelemaan oppejaan muihin työpaikkoihin.

Tietokoneohjelmia ei ole koskaan opetettu Kinnaselle, vaikka hän käyttää konetta työssään.

– Jos olisi oppinut käyttämään tietokonetta aiemmin ja ohjelmat olisivat suomeksi, olisihan tämä sujunut helpommin, hän toteaa tallentamiseen arviointia.

Kurssilla saa myös tarvittaessa tukeutua. Roos kehuu tahtia sopivaksi.

– Tehtäviä ja harjoituksia on onneksi paljon. Tekemällä oppii, ja virheitä tekemällä varmin, Kinnanen nauraa.

Talukkolaskenta on hänestä niin mielenkiintoista, että siitä voisi harjoitella uutta ammattia.

BIRGITTA SUORSA

Toistotyö herätti opiskeluhalu

◆ Hitsattavan metallin haju tervehdii lahtelaisen Peikko Finlandin tehtaalla. **Kari Kyyny** hitsaa tapin kerrallaan kiinni paksuhkoon metallilevyyn. Tekeillä on betonielementtien kiinnitysosa.

Joka toinen viikko Kyyny lähtee päiväksi opiskelemaan paremmaksi hitsaajaksi.

– Aloitin robottihitsauksessa. Ta-

varat ladotaan ja robotti hitsaa. Se on aika yksitoikkoista, Kyyny kertoo uransa alusta silloisessa Teräs-peikossa.

Hän ryhtyi harjoittelemaan itseksensä hitsaamista. Kun **Risto Malin** Lahden ammatti-instituutista kävi koneistuspuolella katsomassa Noste-ohjelmassa olevia työntekijöitä, Kyyny meni juttusille.

Työnantaja näytti vihreää valoa, ja Kyyny ryhtyi syyskuussa 2004 hankkimaan itselleen ammattitutkintoa. Sitä ennen ammattitaito oli kurssin varassa. Ammattitutkintoon ei tarvita enää montaa näyttökoetta, mutta nälkä on kasvanut syödessä. Tähtäimessä on myös erikoisammattitutkinto.

– Silloin minusta tulisi hitsaajamestari, Kyyny toteaa.

Hän ei osaa sanoa, miten tutkinnot vaikuttaisivat palkkaan, mutta ainakin hän voisi ottaa vastaan haastavampia työtehtäviä.

– Ja onhan se kiva tietää, mitä siinä hitsauksessa oikeasti tapahtuu. Oppii uusia niksejä.

Metallin sopimuksen mukaan ammattitutkinnosta maksetaan 200 euron kertakorvaus, erikoisammattitutkinnosta saisi 300 euroa. Nosteesta on luvassa stipendi.

– Siinä olisi kivat lomarahat tiedossa. Nyt olisi tyttöjen vuoro reisata, perheellinen laskee.

Opiskelussa voi pitää taukoja

Kyyny myöntää, että välillä opiskelu työn ohessa väsyttää. Kun työnantaja tarjoaa puolikkaan koulutusajasta, toinen puolikas pitää tehdä sisään.

– Teen kymmentuntisia päiviä, mutta kun painan oven kiinni perässä, työasiat jäävät tänne. Se hyvä puoli Nosteesta on, että välillä voi pitää taukoja. Viime kesänä pidin kah-

den kuukauden tauon, kun tehtaalla oli kova ruuhka.

Niin hoppu Kyynyllä on valmis, että hän on käyttänyt pekkasi-aankin opiskelemaan. Ammattitutkinnon vaatimman osion hän tekee robottihitsauksessa.

– Sitähän täällä tehdään eniten, hän perustelee.

Työkaveri **Kari Saikkonen** on päättänyt edetä vaikeimman kautta.

– Minulle vierainta oli puikkokohit-saus. Enhän minä tee siinä kuin itselleni kiusaa, mutta sen haluan oppia kunnolla.

Näytöt tehdään ilmoitetun koodisarjan mukaan. Terminologiaa Saikkonen pitää helppona, toisin kuin teoriakoetta. Saikkonen on päättänyt läpäistä kokeen kerralla kuten Kyynykin. Oppikirjaan tarttumisen vierastuttaa kuitenkin, sillä Saikkonen arvioi kirjan tylsäksi.

Saikkonenkin on hankkinut hitsaajan taitonsa kurssilta. Nyt tavoitteena on jatkaa ammattitutkinnon jälkeen erikoisammattitutkintoon.

Kyyny kertoo, ettei nuorena ehtinyt opiskella, kun piti tehdä töitä koko ajan.

– Nyt on motivaatiota ja sopivasti aikaa. Tulevaisuudesta ei koskaan tiedä, vaikka tällä työpaikalla onkin vakaat näkymät.

BIRGITTA SUORSA

KRISTOFFER ÅBERG

Kari Kyyny tähtää hitsaajamestariksi. Aikoinaan opinnot jäivät työnteon jalkoihin.

Kari Saikkonen on päättänyt hankkia kovan ammattitaidon myös puikkokohit-saajana.

NÄYTTÖ-tutkinto

◆ Aikuisten opiskelu ei enää ole pulpettisulkeisia ja kokeisiin päättämistä. Näyttötutkinto on erityisesti aikuisille suunniteltu joustava tutkinnon suoritus tapa. Aikuiset voivat osoittaa osaamisensa ns. näyttöjen avulla ja saada hankitusta ammattitaidostaan virallisen tunnustuksen, tutkintotodistuksen. Myös yksinomaan työelämässä oppinsa hankkineet aikuiset voivat näyttötutkinnon avulla saada tutkintotodistuksen.

Näyttötutkinnot ovat siis ammattitaidon hankkimistavasta ja aikaisemmasta koulutuksesta riippumaton tutkinnon suorittamismuoto. Tutkinto suoritetaan tutkinnon osa kerrallaan ja oman itse hyväksytyyn suunnitelmaan mukaan.

Tavallista kuitenkin on, että tutkinnon suorittajat osallistuvat myös tutkintoon valmistavaan koulutukseen. Tällöin oppilaitos laatii yhdessä opiskelunsa aloittavan henkilön kanssa hänelle henkilökohtaisen opiskeluohjelman, jonka laadinnassa otetaan huomioon ko. henkilön osaamisen alueet ja elämäntilanne. Näyttötutkinnon ja siihen valmistavan koulutuksen voi siis suorittaa myös työn ohella.

Näyttötutkinnon avulla voi suorittaa ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon.

Hitsaajista halutaan moniosaajia

◆ Peikko Finlandin tuotantopäällikkö **Pertti Nenonen** toivoo, että muutkin yksikön työntekijät innostuisivat Noste-ohjelmasta. Ammattitaitoisista robottihitsaajista on Lahdessa pulaa. Peikko työllistää parisataa henkeä, joista työntekijöitä on 120–130.

Yhtiöön on saatu uusia ammattilaisia entisistä vaate- ja puuteollisuuden työntekijöistä ja viimeksi Foxconnin väestä.

Hitsaajia on koulutettu Peikon tarpeisiin aiemmin muun muassa oppisopimuskoulutuksella. Nyt työnteki-

jöiden toivotaan hankkivan Nosteen avulla vahvan ammattitaidon, jotta kovat laatuksiteerit voidaan täyttää.

Tehdas toimittaa kiinnitysosia muun muassa Olkiluodon voimalatyömaalle. Nenonen ennakoii laatuvaatimusten nousevan muussakin rakentamisessa. Siitä juoruavat lumi-kuormien alla romahtavat katot.

Hän huomauttaa, että robottihitsauksessa vaaditaan käyttäjältä kovaa ammattitaitoa. Laadun pitää pysyä korkeana, vaikka samaa tehtävää toistetaan kauan.

– Ideana on, että koulutuksen myötä työntekijät saataisiin vaativampiin tehtäviin ja että tehtäviä voitaisiin kierrättää.

Moniosaaminen paitsi työntekijöille mielekkäämpiä ja mielenkiintoisempia tehtäviä, se myös varmistaisi osaltaan laadun säilymisen toistoa vaativissa tehtävissä.

– Yritys tarjoaa puolet koulutusajasta ja kaveri käyttää puolet omasa ajastaan. Kun koulutus on meille ilmaista, satsaus tulee takaisin, Nenonen laskee.